

Ο Παλμός των Μηλιω

Ε.Η.Μ.
Μέγαρο Παρασκευαστών 4
454 44 ΙΩΑΝΝΙΝΑ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΜΗΛΙΩΤΑΔΩΝ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

ΕΤΟΣ ΙΘ', ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 221, ΙΟΥΛΙΟΣ, 2002

Ταχ. Δ/ση: 455 00 Μηλιωτάδες Ιωαννίνων, Τηλ. & FAX: 0656 0 31119

ΗΜΕΡΑ ΜΝΗΜΗΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΟΥ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

Ο Δήμος Ανατολικού Ζαγορίου διοργάνωσε την καθιερωμένη εκδήλωση Ημέρας Μνήμης Ανατολικού Ζαγορίου την Κυριακή 7 Ιουλίου, στο Γρεβενίτι, για την καταστροφή των χωριών της περιοχής κατά τη Γερμανική Κατοχή.

Στην εκδήλωση παρευρέθηκαν εκπρόσωποι της πολιτικής και στρατιωτικής ηγεσίας του τόπου, εκπρόσωποι της τοπικής αυτοδιοίκησης και πολλοί κάτοικοι από το Γρεβενίτι και τα άλλα χωριά του Δήμου.

Η εκδήλωση ξεκίνησε με δοξολογία και συνεχίστηκε με επιμνημόσυνη δέηση στο Μνημείο Εκτελεσθέντων. Ακολούθησε σχετική ομιλία του καθηγητή Πανεπιστημίου κ. Ράιου και τελείωσε με δεξίωση των επισήμων.

ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Δημοσιεύουμε επιγραμματικά τις κυριότερες από τις αποφάσεις του Δήμου Ανατολικού Ζαγορίου, το μήνα που πέρασε:

1. Αποφάσισε για τις θεατρικές παραστάσεις του καλοκαιριού από το ΔΗΠΕΘΙ.
2. Ενέκρινε τη δαπάνη της εκδήλωσης Ημέρας Μνήμης Ανατ. Ζαγορίου.
3. Αποδέχτηκε επιχορήγηση για μέτρα πολιτικής προστασίας.
4. Ενέκρινε την ενοικίαση του καταστήματος Τριστένου.
5. Συζήτησε το θέμα της αποκατάστασης των ζημιών στο επαρχιακό δίκτυο της περιοχής.
6. Επέλεξε το Σήμα του Δήμου.
7. Συζήτησε για τις ενέργειες του Δήμου σχετικά με τα κληροδοτήματα Ν. Χατζοπούλου Δόλιανης, Θ. Παπαγιάννη Ελατοχωρίου και Ε. Μάλλιου Μακρίνου.
8. Επέλεξε τους χώρους προσωρινής διάθεσης απορριμμάτων Δόλιανης και Μακρίνου.
9. Αποφάσισε τη δημοπράτηση του δάσους Ανθρακίτη.

ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΠΑΡΚΟ ΒΟΡΕΙΑΣ ΠΙΝΔΟΥ

Με πρωτοβουλία του Κυνηγητικού Συλλόγου Ζαγορίου πραγματοποιήθηκε στις 6 Ιουλίου, στους Φραγγάδες ενημερωτική συνάντηση, με θέμα το υπό ίδρυση Εθνικό Πάρκο Βόρειας Πίνδου.

ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗΣ ΒΡΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΟΤΑΜΙΑ

Με πρωτοβουλία και δαπάνη της Ε' Κυνηγητικής Ομοσπονδίας Ηπείρου κατασκευάστηκε παραδοσιακή βρύση, δίπλα στην 41^η επαρχιακή οδό, στη θέση «Άγιοι Ανάργυροι» του οικισμού Ποταμιάς.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Ευχαριστούμε το Δήμαρχο Ανατολικού Ζαγορίου κύριο Σωτήριο Σπυριδάκη για το ενδιαφέρον του και την οικονομική ενίσχυση του Πολιτιστικού Συλλόγου Μηλιωτάρων με το ποσό των 1.620 ευρώ.

Ο Πρόεδρος του Συλλόγου
ΓΕΩΡΓΙΟΣ Κ. ΚΙΤΣΙΟΣ

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΧΟΡΟΥ

Με πρωτοβουλία του Πολιτιστικού Συλλόγου Μηλιωτάρων παραδίδονται δωρεάν μαθήματα χορού σε παιδιά του χωριού μας αλλά και της περιοχής του δήμου μας.

Τα μαθήματα άρχισαν στις 7 Ιουλίου και συνεχίζονται κάθε Κυριακή και ώρα 12 στο Γυμνάσιο Μηλιωτάρων. Υπεύθυνος είναι ο γυμναστής Γεώργιος Αθ. Μπαζούκας.

ΤΟ ΝΕΟ Δ.Σ. ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΖΑΓΟΡΙΣΙΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

Το νέο Διοικητικό Συμβούλιο της Ένωσης Ζαγορισίων Αθηνών, έχει ως εξής: 1) Πρόεδρος: Αριστόβουλος Χρόνης (Ελαφότοπος), 2) Α' Αντιπρόεδρος: Δημήτριος Χατζαρόπουλος (Μεσοβούνι), 3) Β' Αντιπρόεδρος: Ιωάννης Τζόκας (Ελαφότοπος) 4) Γ. Γραμματέας: Κων/νος Ιωαννίδης (Βίκος), 5) Ειδ. Γραμματέας: Γιώργος Παπαγεωργίου (Κ. Πεδινά), 6) Ταμίας: Σωτήριος Σωτήρης (Σκαμνέλι), 7) Έφορος Δημ. Σχέσεων: Γεώργιος Τσιατούρας (Σίτσαίνα), 8) Κοσμήτορας: Μαριγώ Παπαγιαννοπούλου (Διπτόταμος), 9) Μέλος: Προκόπιος Γκογιάννος (Ελαφότοπος), 10) Ευαγγελία Ζωίδου (Βίτσα), 11) Γεώργιος Δερμάνης (Γρεβενίτι), 12) Πωλίνα Βαγγελή (Τσεπέλοβο).

Η νέα Εξελεγκτική Επιτροπή έχει ως εξής: 1) Πρόεδρος: Δημήτριος Ντέλλης (Ιτέα), 2) Δώρα Βλαχάκη - Μαριόλη (Σκαμνέλι), 3) Γιάννα Κόντη - Κασσίλη (Πέτρα).

ΤΑ ΠΑΝΗΓΥΡΙΑ ΤΟΥ ΜΗΝΑ

Στις 30 Ιουνίου, παραμονή της εορτής των Αγίων Αναργύρων στην **Ποταμιά** διοργανώθηκε το ημερήσιο πανηγύρι από την Αδελφότητα Κρυόβρυσης.

Στις 6 Ιουλίου, παραμονή της εορτής της Αγίας Κυριακής στους **Βουτανσαίους**, διοργανώθηκε το πανηγύρι από τον Εκπ/κό Σύλλογο Δεματίου «Η Πρόοδος».

Στις 17 Ιουλίου, εορτή της Αγίας Μαρίας, στο **Δεμάτι**, διοργανώθηκε το ημερήσιο πανηγύρι στο χώρο της εκκλησίας και το βράδυ στην πλατεία του χωριού.

Στις 18 και 19 Ιουλίου, εορτή της Οσίας Μακρίνης, διοργανώθηκε πανηγύρι στο **Μακρίνο**, με την ευκαιρία των εγκαινίων του ομώνυμου εξωκλήσιου.

Στις 19, 20 και 21 Ιουλίου, εορτή του Προφήτη Ηλία, στο **Φλαμπουράρι**, διοργανώθηκε το πανηγύρι στην πλατεία του χωριού.

Στις 20 και 21 Ιουλίου, εορτή του Προφήτη Ηλία, διοργανώθηκε στη **Δόλιανη** το πανηγύρι στην πλατεία του χωριού.

Στις 26 και 27 Ιουλίου, εορτή της Αγίας Παρασκευής, στον **Ανθρακίτη**, διοργανώθηκε το πανηγύρι στην πλατεία του χωριού.

Στις 26 και 27 Ιουλίου, εορτή της Αγίας Παρασκευής, στην **Πέτρα**, διοργανώθηκε το πανηγύρι στην πλατεία του χωριού.

ΕΓΚΡΙΣΗ ΜΕΛΕΤΗΣ ΑΣΦΑΛΤΟΣΤΡΩΣΗΣ ΤΟΥ ΔΡΟΜΟΥ ΔΕΜΑΤΙ - ΠΕΤΡΑ

Από τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Ιωαννίνων εγκρίθηκε η μελέτη ασφαλτοστρώσεως του δρόμου Δεμάτι - Πέτρα, προϋπολογισμού 700.000 ευρώ.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΑΡΡΑΒΩΝΕΣ

1. ΙΩΑΝΝΙΝΑ: Η Φανούλα Δ. Κροκίδη αρραβωνιάστηκε με τον Νικόλαο Αθ. Μαντήλα από την Ποταμιά Κρουάβουσης.
2. ΙΩΑΝΝΙΝΑ: Ο Χρυσοβαλάντης Ν. Αγγέλης αρραβωνιάστηκε με την Αλεξάνδρα Μαγκλάρα από το Συρράκο.
3. ΙΩΑΝΝΙΝΑ: Η Αικατερίνη Π. Κολιού αρραβωνιάστηκε με τον Γεώργιο Χολέβα από τις Καρυές Ζαγορίου. Καλά στέφανα!

ΒΑΦΤΙΣΕΙΣ

ΙΩΑΝΝΙΝΑ: Στις 30 Ιουνίου η Αικατερίνη και ο Ιωάννης Γ. Κατσέφτης βάφτισαν το αγοράκι τους. Ο ανάδοχος Δημήτριος Χ. Παπατόλης του έδωσε το όνομα Γεώργιος. Να τους ζήσει!

ΓΑΜΟΙ

ΗΠΑ: Έγινε ο γάμος της Ζαφειρώς Κονταξή, κόρης της Μαρίας Β. Τσιούρη με τον Αντώνιο Σπυροκόστα. Να ζήσουν ευτυχισμένοι!

Οδοιπορικό

ΑΝΑΤΟΛΙΚΟ ΖΑΓΟΡΙ

Κώστα Δ. Χριστοδούλου

ΦΛΑΜΠΟΥΡΑΡΙ (υψόμ. 1000, χλμ. 55)

Από το Γρεβνίτι προς Φλαμπουράρι ο ασφαλιτόδρομος είναι άνετος χωρίς κλειστές στροφές με εύρος καταστρώματος διπλής κυκλοφορίας.

Πυκνό και θαλερό δάσος Μαύρης Πεύκης κι από τις δυο πλευρές κάνει τη διαδρομή ευχάριστη και ξεκούραστη. Στο χωριό που έφθασα σε μισή ώρα περίπου μένουν μόνιμα τη χειμερινή περίοδο 50-55 κάτοικοι.

Σε καθημερινή βάση λειτουργούν τέσσερα καταστήματα παροχής υπηρεσιών για καφέ, τσίπουρο, φαγητό

κλπ. Επίσης λειτουργεί κοινοτικός ξενώνας με 11 δωμάτια και σύγχρονες ευκολίες.

Και το Φλαμπουράρι πνιγμένο στο πράσινο. Δάσος κωνοφόρων και φυλλοβόλων, νερά, κηπάκια ποτιστικά, τοπίο υπέροχο, πλατεία πλακόστρωτη, περικαλλής Ναός Αγίου Νικολάου, νεοτρισβή στο ρέμα πριν από την είσοδο στο χωριό, Προσκοπικό Κατασκηνωτικό Κέντρο στο Μέγα Κάμπο, δασικό φυτώριο, φιλόξενο και πολιτισμένος κόσμος, τα γενικά χαρακτηριστικά του χωριού.

ΕΛΑΤΟΧΩΡΙ (υψόμ. 1020, χλμ. 57)

Από το Φλαμπουράρι ο δρόμος συνεχίζει για το Ελατοχώρι (Τορνέσι) και τη Βοβούσα. Για την τελευταία, πρώτα ο Θεός, αφού κάνω μια επίσκεψη το καλοκαίρι, επιφυλάσσομαι να κάνω ειδικό ρεπορτάζ.

Στο Ελατοχώρι μαζί με τον συνοικισμό Σέσιου, σύμφωνα με πληροφορίες του πρώην Κοινοτικού Γραμματέα, εξακολουθούν να μένουν γύρω στους 100 κάτοικοι, κυρίως συνταξιούχοι και ασχολούμενοι με το δάσος.

Πριν από χρόνια καλλιεργούσαν φασόλια και γίγαντες εκλεκτής ποιότητας σε εμπορεύσιμη ποσότητα. Τώρα λίγοι μόνο κάτοικοι έχουν τέτοια παραγωγή. Επίσης το χωριό αυτό ήταν γνωστό για τους πολύ καλούς υλοτόμους. Γενικά το Γρεβνίτι, Φλαμπουράρι και Ελατοχώρι είναι δασοκτήμονες Κοινότητες με αξιόλογα κοινοτικά δάση.

Οι Ελεύθεροι Δασικοί Συνεταιρισμοί Εργασίας που είχαν οργανωθεί από την Εποπτική Υπηρεσία της ΑΤΕ, εξασφάλιζαν απασχόληση και εισόδημα στους κατοίκους, σε τρόπο που να διατηρείται στο χωριό αξιόλογο ενεργό εργατικό, δυνάμει. Όμως η σκληρή εργασία με το περιορισμένο γενικά εισόδημα, η αστυφιλία, οι θέσεις εργασίας με τους διορισμούς στο δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα, οι καλύτερες συνθήκες διαβίωσης στις πόλεις είχαν ως αποτέλεσμα την πληθυσμιακή αποψίλωση των χωριών. Και φυσικά ούτε λόγος να γίνεται για λειτουργία Δημοτικών Σχολείων.

Θα κλείσω όμως αυτό το οδοιπορικό μου, που για να γράψω όλες τις λεπτομέρειες θα έπρεπε να γεμίσω πολλές σελίδες. Και θα τονίσω ότι μια επίσκεψη, κατά προτίμηση το καλοκαίρι, σ' αυτά τα πνιγμένα στο πράσινο χωριά του Ανατολικού Ζαγορίου είτε ημερήσια ή και καλύτερα με διανυκτέρευση είναι ό,τι χρειάζεται για να ξεφύγεις από τα καυσαέρια και το άγχος της πολύβουης πόλης.

(Από το περιοδικό «Το ΖΑΓΟΡΙ μας», Απρίλιος 2002)

ΜΝΗΜΟΣΥΝΑ

1. ΜΕΓ. ΠΕΡΙΣΤΕΡΙ: Στις 7 Ιουλίου τελέστηκε ετήσιο μνημόσυνο στη μνήμη του Ελευθερίου Δήμου.
2. ΚΑΡΥΕΣ: Στις 7 Ιουλίου τελέστηκε 40ήμερο μνημόσυνο στη μνήμη του Ιωάννη Ζήγου.
3. ΜΗΛΙΩΤΑΔΕΣ: Στις 14 Ιουλίου τελέστηκε 40ήμερο μνημόσυνο στη μνήμη του Ιωάννη Π. Τσιόδουλου.
4. ΑΘΗΝΑ: Στις 28 Ιουλίου τελέστηκε ετήσιο μνημόσυνο στη μνήμη της Ευανθίας Αρ. Ταικούρα. Αιώνια τους η μνήμη!

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΕΛΕΣΗΣ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΥ

Την Κυριακή 18 Αυγούστου θα τελεστεί στο Δεμάτι μνημόσυνο στη μνήμη του Νικολάου Χαράλαμπου.

ΔΩΡΕΕΣ ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ ΛΕΩΝΙΔΑ ΕΥΘ. ΠΑΠΑΕΥΘΥΜΙΟΥ

Στη μνήμη του Λεωνίδα Ευθ. Παπαευθυμίου προσέφεραν τα παρακάτω ποσά: α) Οι αδελφοί Ουρανία και Γεώργιος Λαμπρίτσος, Βασιλική και Ηλίας Κίτσιος και Καλλιόσα και Κων/νος Τσιούρης 100 δολάρια στον Ι. Ναό Γεννήσεως Θεοτόκου Μηλιωτών, β) Αικατερίνη και Ιωάννης Γ. Μήτσης 30 δολάρια στον Ι. Ναό Αγίου Αθανασίου Μηλιωτών. ΔΙΟΡΘΩΣΗ: Η Χαρίκλεια και ο Νικόλαος Καραγιάννης προσέφεραν το ποσό των 30 δολαρίων και όχι 60 που κατά λάθος γράφτηκε.

ΣΥΛΛΥΠΗΤΗΡΙΑ

Εκφράζουμε τα συλλυπητήριά μας στη σύζυγο και παιδιά του εκλιπόντος Γιάννη Τσιόδουλου.

Οικογένεια ΓΙΑΝΝΗ ΑΓΓΕΛΗ από Γερμανία

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Ο Κων/νος Ευθ. Τσιόλης ευχαριστεί τους χωριανούς, συγγενείς και φίλους που παρευρέθηκαν στο μνημόσυνο του πατέρα του Ευθυμίου Τσιόλη.

«Ο ΠΑΛΜΟΣ ΤΩΝ ΜΗΛΙΩΤΑΔΩΝ»

Μηνιαία έκδοση του Πολιτιστικού Συλλόγου Μηλιωτών Ζαγορίου Υπεύθυνος έκδοσης ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

1. Γεώργιος Κ. Κίτσιος
2. Αναστάσιος Γ. Περιστέρης
3. Ελένη Δ. Ταικούρα
4. Γιαννούλα Αρ. Οικονόμου
5. Ευθύμιος Β. Μπαζαλέκος

ΕΤΗΣΙΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ
Εσωτερικού: 4,50 ευρώ
Εξωτερικού: 25 δολάρια
Ν.Π.Δ.Δ. - Ο.Τ.Α.: 30 ευρώ
Τα ενυπόγραφα άρθρα δεν εκφράζουν κατ' ανάγκη και τις απόψεις της εφημερίδας ή του Συλλόγου

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Κ. ΣΠΥΡΟΥ ΣΥΝΕΡΓΑΤΗΣ

1. Αριστοτέλης Οικονόμου
2. Γιαννούλα Αρ. Οικονόμου
3. Βασίλειος Παπαευθυμίου ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗ Ελένη Δ. Ταικούρα

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ ΣΤΟ ΣΥΛΛΟΓΟ

Δημήτριος Β. Π. Οικονόμου: 100 \$
Ηλίας Ν. Κίτσιος: 25 \$
Χριστόφορος Κούτρας: 6 ευρώ
Ευθύμιος Χ. Μπαζαλέκος: 12 ευρώ

ΔΩΡΕΕΣ ΣΤΟ ΣΥΛΛΟΓΟ

Ηλίας Ν. Κίτσιος: 75 \$
Χριστόφορος Κούτρας: 14 ευρώ
Ευθύμιος Χ. Μπαζαλέκος: 5 ευρώ

ΠΩΛΗΣΕΙΣ

Πωλείται οικόπεδο 3,500 στρεμμάτων εντός οικισμού Μηλιωτών. Πληροφορίες στη δ/ση της εφημερίδας.

ΠΩΛΗΣΕΙΣ

Πωλείται οικόπεδο 1 στρ., μαζί με σπίτι, στον οικισμό Μηλιωτών, καθώς επίσης και οικόπεδο 4 στρ. εντός οικισμού. Πληροφορίες στο τηλέφωνο 0651-32996.

ΧΩΡΙΑΝΟΙ
ΒΟΗΘΗΣΤΕ ΓΙΑ ΤΗΝ
ΑΠΟΠΕΡΑΤΩΣΗ
ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ
ΑΓΙΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ
ΜΗΛΙΩΤΑΔΩΝ

Ιστορία, ήθη και έθιμα

ΤΟ ΔΕΜΑΤΙ

Σημειώσεις Χρήστου Δ. Αγγέλη

Στις 14 Νοεμβρίου άρχισε η Σαρακοστή, 40 ημέρες νηστεία. Ευσεβείς και φιλόθεοσκοι καθώς ήταν οι πρόγονοί μας τηρούσαν εις το ακαίριον και απόλυτα τους θρησκευτικούς κανόνες και θεσμούς.

Το βράδυ των Απόκρεω προσπαθούσαν να φάνε ό,τι καλύτερο μπορούσαν: κρέας, πίτες, αυγά, τυριά, κρασιά. Ήταν βέβαια και ευσεβήσκειο αν καμιά οικογένεια ήταν φτωχή και νόμιζαν ότι δεν έχει να φάει αυτό το βράδυ. Έδιναν βούτυρο, τυρί ή και αλεύρι ακόμη και κανένα βουτσέλι κρασί. «Για να συγχωρεθούν τα πεθμένα, πίνεται συγχώριο», έλεγαν.

Το πρωί ξημέρωνε η Σαρακοστή. Τον πρώτο λόγο είχε το κουρκούτι για πρωινό και το βράδυ είχαν τα λάχανα, τα φασόλια, τα ρεβύθια και τα απαίσια λαθούρια. Το λαδάκι ήταν πολύ λίγο. Με το κουτάλι μετρίονταν. Ένα, δύο ή σπανίως και τρία μόνο που μύριζε λαδία, διότι ήταν και κακής ποιότητας, δεν ήταν το σημερινό, ραφηναρισμένο και τυποποιημένο. Το κουβαλούσαν οι Τσιάμηδες στα ασκία με τα ζώα φορτωμένα από Παραμυθιά, Φιλιάτες. Δεν υπήρχαν οι αμαξίτοι δρόμοι και η συγκοινωνία γινόταν με τα ζώα. Αφού δεν υπήρχαν δρόμοι βέβαια δεν υπήρχαν και αυτοκίνητα.

Μετά την Σαρακοστή περιμεναν εναγωνίως και τα Χριστούγεννα. Από μέρες έκοβαν κέδρα ξηρά, για να κάνουν τηγανίτες. Την παραμονή εύρισκαν και πλάκα μαύρη να μην σκάει στη φωτιά, έσκίζαν τα κέδρα, κουρκούταγαν αλεύρι σιταρίσιο και το ρίχναν και ψήνονταν στην πλάκα. Αφού τελείωναν έκαναν και λίγες για να δώσουν στα ζώα μαζί με αλάτι, το 'χαν σε καλό. Μετά έβαζαν δυο ξύλα στη φωτιά, ένα δέντρινο και ένα πουρνάρισιο, για να παντρέψουν τη φωτιά, λέγαν.

Από το βράδυ αυτό και μέχρι των Φώτων έκλειναν οι πόρτες αποβραδής. Μέχρι να λalήσουν τα κοκόρια τα ξημερώματα, δεν έβγαιναν έξω, δεν χούγιαζαν, διότι ανέβαιναν επάνω στη γη σαίταναραιοί και πείραζαν τον κόσμο, έπαιρναν τη φωτιά, ξηραίνονταν κ.ά. Την παραμονή των Θεοφανίων και με τον Αγιασμό των υδάτων έφευγαν. Κατέβαιναν πάλι στα έγκατα της γης και άρχιζαν το έργο των. Έκοβαν, λέει, το δένδρο που κρατούσε τη γη, αλλά μέχρι τα Χριστούγεννα δεν το τελείωναν και ανέβαιναν στη γη επάνω. Όταν γύριζαν, τα Φώτα, είχε θρέψει το δένδρο και άρχιζαν πάλι από την αρχή και τέλος δεν εύρισκε ποτέ.

Άμα τελείωνε το ψήσιμο της τηγανιάς, έφκιαναν ζαχαρονέρι. Έριχναν και καρύδια μέσα στο νερό, έβραζαν λίγο και μετά έστρωναν φύλλα στο ταψί και έριχναν και ζαχαρονέρι, ώσπου γέμιζε το ταψί. Έφκιαναν και χωριστά για την παντρεμένη θυγατέρα, που θα 'ρχόταν στους γονείς την ημέρα των Χριστουγέννων ή την επομένη. Έπαιρναν και ένα πιάτο για την εκκλησία, την έριχναν στην κανίστρα και μετά την απόλυσιν της εκκλησίας, την μοίραζε σε όλους ο νεωκόρος (καντηλανάφτης).

Άμα ξημέρωνε η μέρα των Χριστουγέννων, ετοιμαζόταν για την εκκλησία. Φορούσαν ό,τι καλύτερο είχαν και ξεκίναγαν. Πολλοί περπατούσαν και δυο ώρες δρόμο από Κουλούρι, Ρουβέτσι, Γιωργόπουλα, Ριζιάνα, Σελιό, Μηλιωτάδες. Πολλοί έπαιρναν και τα μουλάρια. Καβάλα οι γεροντότεροι και τα μικρά παιδιά στην αγκαλιά και πήγαιναν πρωί για να προφτάσουν την Λειτουργία και να δώσουν και τα πρόσφορα στον παπά.

Αυτές τις τρεις μέρες των Χριστουγέννων ερχόταν και όργανα και γλεντούσαν μέσα στο μαγαζί προπαντός, διότι δεν έκανε καλός καιρός, χειμώνας ήταν.

Μετά ερχόταν του Αγίου Βασιλείου. Έκαναν την βασιλόπιτα. Έριχναν μέσα το φλουρί, ένα νόμισμα το αλέτρι, τα γίδια μια κουλούρα από βεργούλα, τα μουλάρια δυο κουλουρίτσες ή τρεις μαζί όσα μουλάρια ήταν και ό,τι εύρισκε ο καθένας εκείνον αγαπούσε το είδος αυτό. Όποιος εύρισκε το φλουρί, εκείνος ήταν τυχερός στα χρήματα.

Των Θεοφανίων γινόταν ο Αγιασμός των υδάτων. Την παραμονή ο παπάς, από πρωίως μέχρι νυκτός, γύριζε όλα τα σπίτια και έκανε αγιασμό με τον νεωκόρο μαζί, φέροντας το δασκί. Του 'δωναν σιτάρι, καλαμπόκι, φασόλια και παρόδες νομίσματα. Τον περίμεναν κάθε χρόνο, να ακούσουν το «Εν Ιορδάνη Βαπτίζομένου σου Κύριε...» Να ραντίσει και αγιάσει το σπίτι, τα μαντριά. Κρατούσαν και νερό από το κακαβούλι που είχε ο παπάς και ρεντούσαν τα πάντα. Αλλά δεν έφθανε αυτό. Θα 'παιρναν νερό και από τον μεγάλο Αγιασμό, την ημέρα των

Φώτων. Είχαν όλοι παγούρια, μπουκάλια, βουτσέλια και έβαζαν νερό από εκεί που έκανε αγιασμό ο παπάς. Έπιναν και λίγο. Έπειτα ραντούσαν τα αμπέλια, τα σπαρτά, τα γίδια και όλα. Δεν άφηναν τίποτε να μην το ραντίσουν. Έκανε καλό σε όλα, να φυλαχθούν από τις ασθένειες, από τα χαλάζια.

Τα Φώτα όλες οι νυφάδες, φρέσκιες και παλαιές, θα φορούσαν τα ρούχα που έγιναν νυφάδες να φωτισθούν. Γέμιζε η εκκλησία γυναίκες, άνδρες, παιδιά. Πολύς κόσμος μαζωνόταν αν ήταν καλή μέρα.

Ένα κακό ελάττωμα είχαν οι άνδρες. Είχαν και τις κλίτσες μέσα στην εκκλησία. Είχαν όλοι κλίτσα ή απλό σκόπι. Μ' αυτές έμπαιναν στην εκκλησία, άναβαν κεριά, ασπάζονταν με την κλίτσα στη μασχάλη. Επίσης μιλούσαν μέσα στην εκκλησία, σιγά βέβαια, έτσι όμως δεν πρόσεχαν την Λειτουργία. Τώρα όμως έχουν εκλείψει και τα δυο, πλην κανέννας γέρος ή ανάπηρος θα φέρει μπαστούνι.

Η εκκλησία (Άγιος Νικόλαος) είναι μεγάλων διαστάσεων. Δεν πιστεύω να ήταν απ' αρχής τοιαύτη. Μια πλάκα εντοιχισμένη έφερνε χρονολογία 1806. Τώρα όμως δεν φαίνεται τίποτε. Έχει χαλάσει από τις πολλές επισκευές που έχουν γίνει, με δωρεές των ξενιτεμένων χωριανών. Τα πιο πολλά προσέφεραν ο Βασίλειος Γ. Παππάς και οι Αδελφοί Ν. Παππά. Η χρονολογία αυτή δεν φαίνεται να είναι από τότε που πρωτοχτίστηκε η εκκλησία Άγιος Νικόλαος. Εάν κρίνει κανείς από τα μεγάλα και χονδρά δένδρα που υπήρχαν γύρω, δείχνουν πολύ μεγαλύτεραν ηλικία. Ίσως να ήταν μικρότερη και το 1806 να την μεγάλωσαν.

Δίπλα της και εις το μέρος που βρίσκεται η μικρή αντισεισμική εκκλησία, ήταν το Σχολείο, με έναν πελώριο δένδρο φτελιά απ' έξω. Το κάψαν οι Τούρκοι το 1912 και μεταφέρθηκε στο κουτσέκι, κτίριο που αποθήκευαν οι Τούρκοι τα εισοδήματα εκ των φόρων των αγρών. Παλιό και ερειπωμένο, τουρτουρίζαμε από το κρύο, με ένα τζάκι, λίγο

φωτούλα, την βλέπαμε από μακριά. Δάσκαλο είχαμε τον αείμνηστο Γ. Τσιούρη. Αυστηρός, καθώς ήταν, εργαζόταν με ζήλον και επιμονή στα μαθήματα. Ήταν θαλασσιός στην περιφέρεια γύρω. Τάξεις τότε ήταν μόνον τέσσερις: Α', Β', Γ', Δ'. Στο πίσω μέρος ένα μικρό σιαδάκι, ήταν το γήπεδο. Ίσια με εκατό τετραγωνικά όλο όλο. Στην κορυφή και κάτω από την καστανιά ήταν μια βρυσούλα. Κρατούσε νερό μέχρι τις διακοπές. Εκεί περάσαμε τέσσερα ή πέντε από τα πρώτα χρόνια της ζωής μας. Εκεί πήραμε τα πρώτα φώτα και εφόδια για τη ζωή μας.

Περίπου το έτος 1924 - 25 χτίσθηκε κάτω στην πλατεία και εκεί που βρίσκεται το σημερινό, ένα πελώριο διώροφο, προοριζόμενο για διτάξιο και οικοδωρεό διά τα μακρινά παιδιά. Ήταν μεγάλων διαστάσεων 20 Χ 8. Είχε δυο αίθουσες μεγάλες επάνω και εις τα άκρα σχήμα Π δυο δωμάτια διδασκάλων. Τον ίδιο χώρο είχε και το ισόγειο που χρησιμοποιούνταν για εστιατόριο, αποθήκες κλπ. Εις αυτό το σχολειόν εδίδασκε ο Κρικιώνης από το Μιχαλίτσι, ο Σακκάς από τη Γόττιστα, μια διδασκάλισσα η Βαμβούλη, ο Ι. Δούκας από το Καπέσσο, ο Α. Βαταβάλης από τη Βίτσα, ο συγχωριανός μας Ευθ. Παππάς, ώσπου το 1943 οι βέρβλοι Γερμανοί.

Εδώ πρέπει να αφιερώσω και λίγες γραμμές ν' αυτόν που πρωτοστάτησε, εμδόχησε και που κουράστηκε διά την κατασκευή ενός τοιούτου κτιρίου εκείνον τον καιρό. Αυτής ήταν ο Κων/νος Γ. Αγγέλης. Έξυπνος, δραστήριος, θαρραλέος, εγκυκλοπαιδικός και με σχετική ρητορική. Με μόνον το οφίκιον του Προέδρου της Σχολικής Εφορίας τότε, οραματίσθηκε και έβαλε μπρος τα σχέδιά του. Κατάφερε και απέσπασε το δικαίωμα προσωπικής εργασίας και την εφάρμοξε εις την εντέλειαν. Με αυστηρότητα επέβαλλε οικογενειακή εισφοράν χρηματικήν, κλιμακωτήν 200 - 300, 500 δρχ. οι ευπορότεροι. Απέσπασε και από την Ι. Μητροπολιν Ιωαννίνων χρήματα, επί Μητροπολίτου Σπυριδωνος. Αλλά πιο πολύ εβοήθησεν εις το έργο του κληροδότημα του αειμνήστου Χρυσάνθου Μητροπολίτου Πενταπόλεως. Ούτος κατήγετο από το Δεμάτι και από την οικογένειαν των Χριστολαμπραίων. Έφυγε μικρός και εσπούδασε και έφθασε να γίνει Ιεράρχης. Αποθανών άφησε ένα ποσόν εις το Σχολειόν του χωριού. Μέρος του οποίου εδαπανήθηκε διά την ανέγερσιν του Σχολείου και το αναπομείναν υπόλοιπον εχάθη με τον Β' Παγκόσμιον Πόλεμον.

Μετά την απελευθέρωσιν της Ελλάδος το 1945 και εις τα ερείπια του αποτεφρωθέντος ανηγέρθη το μικρόν αυτό Σχολειόν και εδημιουργήθησαν και τα άλλα δυο, ένα στους Βουτανσάσιους και το άλλο εις Μηλιωτάδες. Παρά τις ευκολίες που προσέφερονταν τώρα εις τα παιδιά και την σμίκρυνσιν των αποστάσεων, τα σχολεία φθίνουν καθημερινώς. Από 10 παιδιά αριθμεί το καθένα, με ταν κίνδυνον να κλείσουν ή να συμπτυχθούν. Δεν υπάρχουν παιδιά, λόγω της μεταναστεύσεως των νέων εις Αμερικήν, Γερμανίαν, Αθήνα, Ιωάννινα.

Εκδρομή στα Αθαμανικά Όρη (Τζουμέρκα)

Ο Πολιτιστικός Σύλλογος Μηλιωτάδων πραγματοποίησε εκδρομή στα Αθαμανικά Όρη, την Κυριακή 21.07.2002. Η αναχώρηση έγινε από τους Μηλιωτάδες στις 8 το πρωί. Η συμμετοχή των συγχωριανών μας ήταν αρκετά ικανοποιητική και μάλιστα από ανθρώπους κάθε ηλικίας.

Πρώτος μας σταθμός ήταν η Ιερά Μονή Τσούκας που βρίσκεται στο χωριό Ελληνικό, ΝΑ της λίμνης Ιωαννίνων, σε υψόμετρο 740 μ. Έχει 604 κατοίκους και είναι Δημοτικό Διαμέρισμα του Δήμου Κατανοχωριών. Το Μοναστήρι Τσούκας είναι αντρικό, αφιερωμένο στη Γέννηση της Θεοτόκου και υπάγεται στην Ιερά Μητρόπολη Ιωαννίνων. Ιδρύθηκε το 1190 μ.Χ. από τον αυτοκράτορα Ισαάκιο Άγγελο. Σε αυτό φυλάσσονται τα ιερά οστά του Αγίου Παντελεήμονα. Είναι χτισμένο στην κορυφή της χαράδρας στο βάθος της οποίας διακρίνεται ο ποταμός Αραχθός και έχει υπέροχη θέα μέχρι και τα Γιάννενα.

Φεύγοντας από το Ελληνικό, περάσαμε από το Καλέντζι και έπειτα από μία υπέροχη διαδρομή, κατεβήκαμε στη Γέφυρα Πλάκας. Η παλιά γέφυρα Πλάκας, επί του Αράχθου, είναι πέτρινη και έχει μήκος 61 μέτρα και ύψος 19,70 μέτρα. Η μεγάλη καμάρα έχει άνοιγμα 39 μέτρα. Ο μαστρο-Μπέκας σχεδίασε και άρχισε να τη χτίζει στις αρχές Ιουλίου 1866 και την τελείωσε το Σεπτέμβριο της ίδιας χρονιάς. Κόστισε συνολικά 187.000 γρόσια. Το 1960 κατασκευάστηκε η στρατιωτική γέφυρα τύπου Μπέλεϋ, λίγα μέτρα παρακάτω. Δίπλα στη γέφυρα υπάρχει ομώνυμος ημιορεινός οικισμός, που υπάγεται στους Ραφταναίους, με 38 κατοίκους, σε 280 μέτρα υψόμετρο.

Συνεχίζοντας τη διαδρομή περάσαμε την Αγναντα και φτάσαμε στα Πράμαντα. Το τοπίο ήταν καταπράσινο με άφθονα νερά να ρέουν παντού. Τα Πράμαντα είναι χτισμένα στους πρόποδες της Στρογγούλας σε υψόμετρο 840 μέτρα και έχουν πληθυσμό 1486 κατοίκους μαζί με τους 4 άλλους γειτονικούς οικισμούς (Κομματάκια, Τσόπελα, Φράξος, Χριστοί). Είναι η έδρα του Δήμου Πραμάντων. Στο κέντρο της πλατείας βρίσκεται η εκκλησία της Αγίας Παρασκευής, χτισμένη το 1911 και δίπλα ένας τεράστιος, αιωνόβιος πλάτανος, στη σκιά του οποίου

πολλοί ντόπιοι, μαζί και εμείς απολαύσαμε το καφεδάκι μας στη δροσιά.

Επόμενος σταθμός μας ήταν ο Καταρράκτης. Βρίσκεται Σα υψόμετρο 800 μέτρα και έχει 667 κατοίκους. Είναι χτισμένο μέσα σε πυκνή βλάστηση και τρεχούμενα νερά. Υπάγεται στο Νομό Άρτης, 50 χλμ. από την πόλη της Άρτας.

Αφού ξεκουραστήκαμε και απολαύσαμε την ντόπια κουζίνα, ανεβήκαμε στο Μοναστήρι της Αγίας Αικατερίνης, το οποίο χτίστηκε το 1827. Μέσα σε αυτό υπάρχουν αξιόλογες τοιχογραφίες του περασμένου αιώνα, καθώς και μία εικόνα της Αγίας Αικατερίνης που μεταφέρθηκε από το όρος Σινά και λέγεται πως είναι θαυματουργή. Επίσης υπάρχει μέρος των οστών της Αγίας, τα οποία πολλοί πιστοί προσκυνούν καθημερινά. Από τον Καταρράκτη, πήραμε το δρόμο της επιστροφής για τους Μηλιωτάδες κουρασμένοι μεν, ευχαριστημένοι δε, από τα καινούρια και ξεχωριστά τοπία και αξιοθέατα που επισκεφτήκαμε.

Ευχαριστούμε όλους τους συγχωριανούς μας για τη συμμετοχή τους σε αυτή την εκδρομή, καθώς και το Τουριστικό Γραφείο του κυρίου Κων/νου Ζιάβρα για την δωρεάν προσφορά του λεωφορείου για την εκδρομή, που έκανε εφικτή την ξενάγηση στα ωραία Τζουμέρκα, γη των αρχαίων Αθαμάνων, εξ ου και η ονομασία Όρη Αθαμάνων.

Ο Πρόεδρος του Συλλόγου
ΓΕΩΡΓΙΟΣ Κ. ΚΙΤΣΙΟΣ

Επικήδειος

ΙΩΑΝΝΗΣ Κ. ΖΗΓΟΣ

Αγαπητοί συγγενείς και φίλοι, βρισκόμαστε εδώ σήμερα να πούμε το στερνό αντίο στον αγαπημένο μας Γιάννη Ζήγο.

Ο Γιάννης γεννήθηκε το 1934 στο Χαλίκι Καλαμπάκας. Ήταν ο πρώτος γιος του Κώστα Ζήγου και της Θεοδώρας. Οι συνθήκες διαβίωσης ήταν δύσκολες για την εποχή εκείνη.

Το 1939 ο Κώστας και η Θεοδώρα φέρνουν στον κόσμο το δεύτερο παιδί τους το Γιώργο.

Παρόλες τις δυσκολίες της εποχής εκείνης ο Κώστας και η Θεοδώρα και τα δυο τους παιδιά αντιμετωπίζουν τη ζωή με θάρρος και δύναμη.

Οι συνθήκες τους ανάγκασαν το 1942 να πάρουν τα παιδιά τους και το βίος τους και να έρθουν εδώ που βρισκόμαστε σήμερα στο αγαπημένο χωριό του Γιάννη. Την ίδια χρονιά η οικογένεια αποκτά το τρίτο παιδί τη Λεμονιά.

Παρόλες τις δυσκολίες που περνούσε η πατρίδα, αφού βρισκόταν κάτω από τον γερμανικό ζυγό συνεχίζουν όλοι μαζί τον αγώνα της ζωής.

Χωρίς να χάσουν το θάρρος τους αποκτούν το 1944 την Κατερίνα και η οικογένεια ολοκληρωμένη πια παλεύει με αγάπη ο ένας για τον άλλο για μια καλύτερη ζωή. Επειδή ήταν φτωχή οικογένεια ο Γιάννης δεν μπόρεσε να πάει σχολείο και μαθαίνει τα λιγοστά γράμματα που ήξερε από τον πατέρα του. Κάθε μέρα πήγαινε στα ζώα με τον πατέρα του και έγραφε στις πέτρες γράμματα και αριθμούς και έμαθε με πολλή αγάπη και ζήλο να διαβάζει τα λιγοστά βιβλία που του αγόραζε ο πατέρας του. Οι δυσκολίες του εμφύλιου πολέμου τους αναγκάζουν το 1947 να μεταναστεύσουν στο Σαράτι της Θεσπρωτίας. Το 1950 όμως ξαναγυρίζουν στο αγαπημένο τους χωριό τις Καρυές και συνεχίζουν τη ζωή.

Η ζωή κυλούσε ήρεμα. Όμως η μοίρα επιφύλασσε για το Γιάννη και την οικογένεια το απρόσμενο. Γυρίζοντας ο Γιώργος απ' το στρατιωτικό αποφάσισε να φύγει για το Βέλγιο το 1962 για μια καλύτερη ζωή. Η χαρά και ο ζήλος για δουλειά κράτησε μόνο δύο μήνες, αφού ο Γιώργος σκοτώθηκε και θάφτηκε στο ανθρακωρυχείο όπου και δούλευε. Ο πόνος ήταν αβάσταχτος για τους γονείς και τα αδέρφια πίσω στην πατρίδα αφού δεν μπόρεσαν να δουν για τελευταία φορά το Γιώργο που τόσο άδικα έφυγε από τη ζωή.

Η ζωή όμως συνεχίζεται. Ο Γιάννης παντρεμένος με την Αθηνά ξεκινά μια καινούρια ζωή. Μαζί αποκτούν τρία παιδιά, τη Γεωργία, τον Κώστα και την Άννα. Ο Γιάννης χωρίς να χάσει τη δύναμή του αποχαιρετά την αγαπημένη του οικογένεια και το 1970 φεύγει για τη Γερμανία. Γυρίζοντας από τη Γερμανία όμως ο χάρος ξαναχτυπά κι αυτή τη φορά παίρνει απ' το πλευρό της οικογένειας τον πατέρα του Γιάννη.

Η οικογένεια συνεχίζει να ζει στο χωριό μέχρι το 1978. Ο Γιάννης αποφασίζει για το καλό της οικογένειας να κατέβουν και να εργαστούν στα Γιάννενα. Όλα πηγαίνουν καλά για την οικογένεια. Τα δυο παιδιά του Γιάννη παντρεύονται. Είναι παππούς πια και χαίρεται και απολαμβάνει τα παιδιά του και τα πέντε εγγόνια του.

Η μοίρα για άλλη μια φορά όμως δεν αφήνει την οικογένεια να χαρεί για πολύ. Η μοίρα δίνει στο Γιάννη το τελειωτικό χτύπημα. Πάλεψε με το χάρο για ένα μήνα αλλά δεν μπόρεσε να τον νικήσει. Ο Γιάννης ένας άνθρωπος αγαπητός σε όλους που πάντα βοηθούσε τους συνανθρώπους του έφυγε από κοντά μας. Πολλοί τον χαρακτήριζαν άγιο γιατί δεν μπορούσε να βλάψει ούτε ένα μυρμήγκι.

Σήμερα είμαστε εδώ Γιάννη με μεγάλη λύπη και αβάσταχτο πόνο να σε συνοδεύουμε στην τελευταία σου κατοικία. Ο Θεός ας αναπαύσει την ψυχή σου. Θα σε θυμούμαστε πάντα με αγάπη και θα βρίσκεσαι στις καρδιές όλων μας.

Το χώμα που θα σε σκεπάσει ας είναι ελαφρύ. Αιωνία σου η μνήμη.

Με σεβασμό
Η ανήψιά σου
ΑΝΤΙΓΟΝΗ Χ. ΧΟΛΕΒΑ

ΝΤΑΛΑΜΠΑΚΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ
ΚΟΥΦΩΜΑΤΑ ΑΛΟΥΜΙΝΙΟΥ - ΣΥΝΘΕΤΙΚΑ
ΚΟΥΦΩΜΑΤΑ ΣΙΔΗΡΟΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ
ΚΑ' ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ - ΚΑΡΔΑΜΙΤΕΙΑ, ΙΩΑΝΝΙΝΑ 45500
Τηλ. FAX: 0651072911, κινητό: 0945151351